

Werk in uitvoering langs de weg

Maatregelen voor rijdende werkzaamheden

Tijdens onderhoudswerkzaamheden aan bermen en watergangen langs wegen rijden de werkvoertuigen veelal over de rijbaan. Er zijn maatregelen nodig om de veiligheid van de verkeersdeelnemers en wegwerkers te waarborgen en hiernaast een goede doorstroming te behouden. Basis voor de maatregelen vormt de publicatiereeks Werk in Uitvoering 96a/96b van CROW.



Een belangrijke activiteit in de cumelasector vormt het onderhoud aan bermen en watergangen langs wegen. De werkzaamheden worden uitgevoerd in opdracht van wegbeheerders, zoals gemeenten, provincies en Rijkswaterstaat. Tijdens de uitvoering van de maaiwerkzaamheden is het vaak onvermijdelijk dat er over de rijbaan of het fietspad wordt gereden, hetgeen zorgt voor overlast bij overige weggebruikers.

Om gevaar en hinder te beperken, is er door CROW een hele set maatregelen voor wegwerkzaamheden opgesteld. De publicatiereeks Werk in Uitvoering 96a/96b vormt de richtlijn waarnaar opdrachtgevers van wegwerkzaamheden verwijzen. De te nemen maatregelen hangen af van het wegtype, de plaats van het werk ten opzichte van de rijbaan, het snelheidsregime op de weg en of het statische of dynamische werkzaamheden betreft. Het is een zeer divers maatregelenpakket. Dit artikel gaat in op de maatregelen bij rijdende werkzaamheden naast de rijbaan, waarbij het werkvoertuig op de rijbaan rijdt, zoals het maaien van bermen of sloten schonen. De wegwerkers blijven bij deze werkzaamheden in de voertuigen.

Enkelbaans wegen

De meest voorkomende situatie zijn maaiwerkzaamheden langs een enkelbaans weg met verkeer in twee richtingen. Dit is maatregel 96b-37. Het werkvoertuig moet dan wel zijn voorzien van een actieraam met verkeersborden aan de achterkant en een verkeersbord aan de voorzijde. Het werkvoertuig fungeert hier dus tevens zelf als rijdende afzetting. Inzet van alleen een trekker met maaikorf of maaizuigcombinatie met eigen bebakening zonder actiewagen is toegestaan op wegen met een maximumsnelheid van 60 km/u.

Op wegen met een maximumsnelheid hoger dan 60 km/u kan ook met een werktuig met eigen bebakening worden gereden. Dan moeten er wel stationaire voorwaarschuwborden met een onderlinge afstand van maximaal 750 meter worden geplaatst.

Het werkvoertuig moet altijd een werkend zwaailicht voeren, dat vanuit alle richtingen goed zichtbaar moet zijn.

Actieraam

De afmetingen van het actieraam hangen af van de toegestane maximumsnelheid op de weg. Hoe hoger de maximumsnelheid, des te groter het bord moet zijn en daarmee ook de afmetingen van het actieraam. Op 50 km/u- en 80 km/u-wegen mogen de borden zowel boven elkaar als naast elkaar zijn geplaatst. Verder moeten de actieramen zijn voorzien van vier gele, knipperende lampen met een minimale diameter van 180 millimeter. In de actieramen moeten de verkeersborden D3 (dwangpijl) en F5 (inhaalverbod) zijn geplaatst. Voor trekkers en werkmaterieel is het verstandig om te kiezen voor een actieraam voor een 80 km/u-weg, omdat deze ook op 60 km/u-wegen nodig is. Aan de voorzijde van het werkvoertuig moet verkeersbord F6 (doorgangsregeling) worden geplaatst.

Autosnelwegen

Voor Rijkswaterstaat vormt de CROW-publicatiereeks 96a/96b voor Rijkswaterstaat het uitgangspunt voor de verkeersmaatregelen. Daar kan vanwege het aantal rijstroken, de breedte van de vluchtstrook, de verkeersintensiteit et cetera van worden afgeweken. Ook kunnen er aanvullende maatregelen nodig zijn. Uiteindelijk geldt dat bij maaiwerkzaamheden langs autosnelwegen de voorschriften in de bestekken leidend zijn. Als deze voorschriften niet strikt worden nageleefd, bestaat de kans op hoge boetes.

Bij werkzaamheden in de berm naast de autosnelweg zijn de minste maatregelen nodig. De rechterraijstrook blijft open wanneer het werkvoertuig binnen de obstakelvrije zone naast de vluchtstrook rijdt. Het werkvoertuig moet dan wel zijn voorzien van eigen bebakening, zoals een actieraam met daarin verkeersbord J16 (werk in uitvoering) en vier knipperende lampen.

De rechter rijstrook hoeft ook niet te worden afgekruid wanneer de voertuigen op een afstand van ten minste 1,10 meter van de witte kantstreep rijden. Dat betekent dat bij een vluchtstrook van 3,00 meter breed de werkvoertuigen maximaal 1,90 meter breed mogen zijn. Probleem hierbij is dat de vluchtstrook niet overal even breed is; dat varieert wel van 2,00 tot 3,50 meter. Op een vluchtstrook van 3,50 meter kunnen dus werkvoertuigen van 2,40 meter breed werken. Rijkswaterstaat staat niet toe dat voertuigen gedeeltelijk door de berm rijden om toch maar 1,10 meter van de kantstrook te blijven.

Wanneer het werkvoertuig op 1,10 meter van de kantstreep kan rijden, kan het voorkomen dat deze daar zelfstandig mag rijden en werken zonder aanvullende actiewagens. Voorwaarde is wel dat er geen personen buiten het werkvoertuig werkzaam zijn. Het werkvoertuig moet aan de achterkant zijn voorzien van een vierkant actieraam van ten minste 1,40 bij 1,40 meter met daarin verkeersbord J16 (werk in uitvoering) en vier knipperende lampen.

Wanneer niet op 1,10 meter van de kantstreep kan worden gewerkt, moet de rechterraijstrook worden afgesloten. Afhankelijk van de verkeersintensiteit en het tijdstip van de dag zal dit slechts beperkt worden toegestaan en geeft afkruisen dus minder flexibiliteit in het tijdstip van uitvoering van de werkzaamheden.



◀ Op wegen met een hogere maximumsnelheid dan 60 km/u kan ook met een werktuig met eigen bebakening worden gereden. Dan moeten er wel stationaire voorwaarschuwingsborden worden geplaatst.



◀ Het werkvoertuig moet bij autosnelwegen op minimaal 1,10 meter van de kantstreep rijden.

Oversteken

Bij het onderhoudswerk aan autosnelwegen behoort ook het maaien van de middenbermen. Om bij de middenberm te komen, moet de autosnelweg worden overgestoken. Landbouwtrekkers met maaiers mogen meestal niet op eigen kracht de weg oversteken. Volgens Rijkswaterstaat mag dit alleen door voertuigen die met de verkeersstroom mee rijden en vervolgens uitvoegen. Voertuigen die dit niet kunnen, zoals maaitrekkers, moeten door een dieplader op de linkerrijstrook worden gelost. Uitzondering is de A6 met zijn brede middenbermen. Vanwege de lage verkeersintensiteit mogen maaitrekkers hier wel onder voorwaarden oversteken, maar dit is een uitzondering.

Tekst:

Hero Dijkema beleidsadviseur verkeer en vervoer

Maximum snelheid	RVV-bord type	RVV-bord aantal	Breedte (minimum)	Hoogte (minimum)	Plank-breedte	Diameter lamp
50 km/u	I (60 cm)	2	1,10 m	1,60 m	0,20 m	180 mm
80 km/u	II (80 cm)	2	1,30 m	2,00 m	0,20 m	180 mm
120 km/u	III (100 cm)	2	1,70 m	3,30 m	0,30 m	300 mm